

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hozva:</i>	<i>Vidéken postai székeld:</i>
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy hónapra . . . 1 „	Egy hónapra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, fűt 51. sz. a., hová hirdetések, közértesítési pénzek és kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyzer . . . 6 k	Bélsőoldali külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4	Nyitól sor . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-esanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A határidő-üzlet.

Arad, július 15.

A bécsi rajxráth egyik utóbbi ülésén ismét előfordult, a gabona határidő-üzlet czímén világszerte divatozó visszaélés megszüntetésének kérdése. A hazard-játékok egyéb fajtái, ha még oly csekély összegekben üzetnek, minden jogállamban hatóságilag üldözve vannak, míg legveszedelmesebb fajuk, mely éppen a vagyonosabb, törekvőbb, takarékosabb existenciák kizsebelése- és elpusztítására irányul, szabadon üzetik.

A határidő-üzlet eredeti rendeltetése és formájában az ipar és kereskedelem egyes ágaira szükséges, célirányos éppen úgy, mint a váltó-üzlet, de miként ez utóbbi is, különösen régebben, állás és nem szerint korlátozva volt, úgy a határidő-üzletnek most divatozó szabadjára bocsájtása közveszélyes.

Nyilvánvaló, hogy a tengerentuli forgalom, mely a kötés után esetleg csak hónapok múlva juttathatja a megvásárolt cikket vevője birtokába, feltételezi azt, hogy a reális vevő a szállítandó cikket a kötés alkalmával megszabott s üzletviszonyainak megfelelő áron kapja, habár az ut hosszabb időt vesz is igénybe. Az is kétségtelen, hogy például egy malomvállalat, mely három hónap múlva megszabott áron eszközölné bizonyos mennyiségű liszt szállítására csinált kötet, ugyanilyen előleges kötés által biztosítsa magát annyi gabona megrendelése által, melyből örlendő lisztje kikerül, s mely a szükség szerint bár később lesz szállítandó, de előre megszabott ára a liszté-

hez képest a biztos és megfelelő haszon arányában áll.

Számtalan ilyen ügylet rezultálódik az ipar és kereskedelem kölcsönhatásából, melyek a határidőhöz kötött szállítás és előre megszabott ár nélkül — tehát határidő-üzlet nélkül — nem volnának effektuálhatók. És ha éppen ezen tekintetek akadályául szolgáltak eddig a határidő-üzlet általános eltiltásának és üldözésének, nem szabad, hogy ezutánra is gátolják a tilalmát azon üzletkörökben, a melyekben elfajulása után idegen veszedelmes gyomként felburjánzott.

Hogy a határidő-üzletekkel gyakorolt visszaélések világszerte veszedelmes csapásként tekintetnek, tanúsítja az, hogy a törvényhozás előtt ismételt szóra kerül ugy Bécsben, Berlinben, mint Amerikában megrendszabályozásuk, és kívánatos volna, hogy nálunk is mentül hamarabb tisztába jönnének az illetékes körök annak az egerlyuknak a létezése és káros volta iránt, melyen keresztül a jóhiszemű polgárság vagyona a bécsi börzespekulánsok feneketlen hordájába folyik.

A pénzügyminiszter meglegedéssel utalt a valuta-vitánál arra az aktivitásra, mely közgazdaságunkban érvényesül, biztosítékaul jelezve azt az aranypénz forgalomban maradásának. De az összeg, mely a határidőüzletből származó veszteségek nyomán a Lajthán átszivárog, nincs a külfországgal való áru-forgalom rovatos kimutatásában feljegyezve. Am azért mégis úgy van, hogy évenként bizonyos időszakokban rajként lepik meg a bécsi börzespekulánsok szédelgő ágensei az ország

legkülönbözőbb, de különösen vagyonosabb vidékeit, hogy azok gazdáit a könnyü nyereséget ígérő, de annál keserűbb csalódásokat nyújtó veszélyes spekulációkra csábítsák.

Hogy a közhitellel a reális üzletviszonyokkal mily megférhetlen csak a sejtelve is annak, hogy egyes vidékek, közösségek vagyonosabb gazdái csoportonként angazsirozva vannak súlyos feltételű kötésekkel, s hogy az, ami telekkönyvükben, pénztárukban van, tulajdonképpen csak kedvező véletlen bekövetkezte mellett maradt tényleg birtokukban, de épp oly valószínűség mellett pár hónap múlva egész existenciájuk semmivé lehet.

Hogy ez nem tulzás, felesleges bővebben bizonyítani, minden év megkívánja a maga áldozatait, s azok még szerencséről beszélhetnek, akiknek sikerül szép csendesen, minden élat nélkül kiürített zsebeikkel a tisztességes szegények közé sorakozniok.

És ha legalább megvolna az a becsületes vagy-vagy, ami a legtilalmasabb kockázatoknál megvan: vagy ide, vagy oda, de az ilyen kötéseknel oly nagy provizioja van a közvetítőnek, hogy a szegény vidéki áldozat csak rendkívülieg kedvező alakulások mellett, tehát ritka esetben számíthat jelentékenyebb nyereségre, míg nagy valószínűség szerint semmi, vagy annál is kevesebb, végül pedig előbb-utóbb teljes tönkremenés az osztályrésze.

TÁRCZA

— Julius 16. —

Borszéken.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

— július 12.

Van szerencsém sajnálni önöket. Önöket, kiket bilincsbe vert a kötelesség, még inkább, kik a külföldieskedés nyügeitől megszabadulni nem bírnak és a hazai földet itt tudják hagyni, csak azért, mert az így — sikkes és nem ide jönnek fürdőzni.

Valami bűbajos részegség vett hatalmába. Vérem pezseg, mint a szájszáj forrás. Keblem feszül, mert tágitja a dagadó tudom. Es hangulatom? Isten bizony mérsékelnem kell, mert különben nem hírlapi cikket cselekednék, hanem — kankánt.

Beletemetkeztem ma délelőttre Borszék szépséges templomába, tömjéntüstről kábítóbb illatába, pazar freskóknál bájosabb zöld díszébe, ebbe a monumentális fenyőerdőbe, mely úgy hat reám, mint egy-egy ellágyult hangulatomban a templomi zsolozsma, vagy ének. Pedig itt nem énekelnek. A mi fenségével annyival elbájol, az a csönd. Mint egy pihető hajnali asszony-álom tör előre szeliden a mozgó levélsátoron az eltévedt sóhajlás. Önöknél ez a sóhaj tán megosavárja a fák sudarát és még tán napihirek magasságáig is megnő az ő hatalmassága, ebben a fenséges,

minden oldalról nyitott templomban örökké tart ez a misztikus mozdulatlanság. Legalább mihaszna nézek meredt nyakkal az előttem levő négy darab gyertyaszálra, zöld csipkáját, ezt az egyszerűségében utólrhetetlen díszet, nem libegteti meg semmi, senki.

Es mind jobban az illúzió hatalma terjeszkedik reám. A fenyőgyertyák koloszszerű messzeségű csucsat kigyújtotta az égi sekrestyé. Lehet, hogy a nap osapott az én gyertyáimra egy tűzkévé, de fanatikus bűbáj sejteti velem, — nem, formálisan elhiszem neki — hogy templomom gyertyái kigyúltak. És a mai istentisztelet egészen ünnepi. Óriási tömjén- és ambra-fogyasztás. De ezt a kábító, bizsergető illatot nem Szűts és társa templomszerek nagy szállítója segítette ide. Egi minisztránsok bőséges füstölője lóbázza orrom elé, hogy megigézzem.

A mise pedig csöndes. Nem az a lármázókenti ki a gondolatot, a mit rigók és társai szelidebb lejtők, cser vagy tölgyerdejében nagy bosszantásunkra mivelnek. Ha itt-ott a kárpit azurja nem biztatna, hogy ne féljek, talán el is menne a kedvem e szörnyű mozdulatlanságban. De ő, a bájos megnyugtató, a fenyőgallyakon, mint ápaszemeken át mosolyog ránk. Biztat, megnyugtató és marasztal. Itt-ott összegyűlt alján a körülég párja és mint egy szobai tót-vászon terítő, vagy mint Murillo angyalainak foszló felhőzete egész fehéren ül Pluvius napiparancsát várva, hogy

kiszámíthatatlan hirtelenséggel öntözze el bizalmas barátait.

Mennyei bizalommal tekintek rátkok életem reményének utolsó gyertyaszálai. Rólatok halottam, hogy kiölitek tudom örlő szuit. Könyetek boldogság nekem, mert érzem, hogy átfórmálni akar. Könyetek az én orvosságom és ez időszerinti legnagyobb örömem. Ne haragudjatok önzésemért. En köztetek a siránkozókat szeretem, mely sudara számos könymirigyéből felém ontja illatos orvosságot. Könyeteiket gyantának nevezte a szóteremtés. És ez a gyanta, ez a ti könyveitek valósággal hivatva van meggyantázni életem nyűtt vonóját; azért hát engedjétek meg örömemet, midőn hosszú vonalban látom báncseppjeiteket. Végre is, mi nagyon egymáshoz vagyunk lánczolva. Biztosíthatlak, hogy te vagy egyik atyádfia, együtt föld alá kerülünk egykoron. Te, mint zárt nyoszolya, én mint csöndes ember . . .

En benned fogok feloszlaní s te feloszlasz velem együtt.

Ha eddig nem ismersz, seba, majd megismeresz a k k o r.

Addig pedig álmodd végig végfeloszlasunkat.

En csak azt tudom, hogy ha nekem szolgál sz utolsó nyoszolyául, talán meg lesz egy a l u l v a.

*

Az osztrák pénzügyminiszter a valutáról.

— július 14.

A valuta-javaslatok folytatódó tárgyalásánál Steinbach pénzügyminiszter szólalt fel. Szónok köszönetet mond a nyilvánult rokonszenvért és utal arra a valutapolitikailag hallatlan állapotra, melyben a papíros többet ért, mint az éroz. Suess ellenében a miniszter kijelentette, hogy az infláció hatását nem lehet ismert konkrét viszonyok alapján megítélni. Suess az ezüst árhatását jövedőse. Ez tönkre tenné a mi valutánkat. A kereskedelmi szerződések elkészülése után nem volt szabad a valuta-javaslatokkal tovább késni. A trónbeszéd azért nem emlékezett meg a valuta-javaslatokról, hogy ne nyisson utat a spekulációknak. Az előterjesztett statisztikai munkálatok évek tevékenységének eredményei.

A miniszter köszönetet mond Plenernek nyilatkozataiért és az ázsio-hullámzások megszüntetésére nézve foglalkozik az összes kedvező momentumokkal. A legtöbb ellenérv későbbi időpontra vonatkozik, mely a készfizetések felvétele után állana be. Erre nézve azonban a törvényhozás fog annak idején határozni. Azok a panaszok, hogy minden Magyarországon edekben történik, teljesen alaptalanok, minthogy Magyarországon éppen az ellenkező panaszt hangoztatják.

A mezőgazdaságra nézve a valuta kedvező lesz. A Suess képviselő által kívánt fakultív reláció keresztülvihetetlen; a váltópénzre vonatkozó nézeteit sem fogadja el a miniszter. A jövőbeli váltópénzek sokkal jobbak, mint a jelenlegi ezüstpénz. A kormánynak tett azon szemrehányás ellenében, hogy különféle eszközöket használt a képviselők megnyerésére, a miniszter kijelenti, hogy ő csak a felvilágosítás és meggyőzés eszközével élt. A javaslatokat csak tárgyilagos szempontból kell megítélni. (Élénk tetszés és taps. Szónokot számosan üdvözlök.)

Külföld.

Vilmos császár és uralkodónk.

A „Köln. Ztg.“ a „Kreuz-Zeitung“ ama

Borszéken a fürdőszézon még csak — hogy egy itteni kifejezéssel éljek, — embrióban van. Az igazi fürdőélet itt csak 15-én kezdődik. A kik itt vagyunk összesen 307-en, együttesen a fürdő fecskéi vagyunk. Mindegyikünk még a törzsvendégek is, a legnagyobb meglepetésekre fakadtak, midőn a fürdő nagyarányu építkezéseit látták. Borszék a maga nagyarányu építkezéseivel immár egy egész város. Azaz, hogy ha ezeket a villákat, emeletes fogadókat városi szimmetria hozta volna szerves zsufoltságba. De itt bőséges helyek hagytak a villáknak, a melyek között mint legszebbeket az „Excelzia“, „Nefeletset“, „Gondüzöt“, „Tulipánt“ székel berendezéssel említem meg. Sok helyt nyitott ablakok jelentik azt, hogy fecskéi nem érkeztek meg. A vendégek zöme természetesen erdélyi, különösen kolozsvári, de vannak Galatzról és Budapestről sokan. A fürdő kitűnő hatásáról minden vendég nagy elragadtatással beszél. Az igaz, hogy annyi egészséges pirosságot egyhamar aligha lehet találni. Még egy és rendkívül jellemző adat: idáig a hölgyek vannak túlsúlyban, a kiket, mintha különös varázsszereknek „mondva“ választott volna ki a fürdőigazgatóság, — igen bájosak, kedvesek és e természeti pazar szépségek között még a természetimádók előtt is egyik legélénkebben csodált borszéki speciálisítás.

Ez a balzsamos havi levegő, víz, fürdő botrányos étvágyat csinál. A pinczerek lustasága ellen, noha megfeszített igyekvéssel szolgálnak, az a panasz, Mert az étvágy ostromol és ötször napjában ételt kér. Jó hogy említem Borszéken különös gond van fordítva e

jelentésével szemben, hogy Ischlben nagyban készülnek Vilmos császár fogadtatására, azt konstatálja, hogy a német császár az idén nem látogat el Ausztriába. Augusztus 18-án, Ferencz József születése napján azonban Potsdamban nagy ünnepélyt rendez, melyben Széchényi gróf nagykövet is részt vesz.

A valuta-javaslatok Ausztriában.

Július 14-én Steinbach pénzügy- és Falkenhayn földművelésügyi miniszter szálltak síkra a valuta-javaslatok mellett. Steinbach nagy beszéde gyakori tetszéssel találkozott a végén valóságos ovációt rögtönzött neki a többség. Szóltak azután még a vezérszónokok: Menger a javaslat mellett, Kaizl ellene. Ezután több ténybeli helyreigazítás következett, miközben Luegert folytonos személyes megjegyzése miatt az elnök ismételt rendreutasította. Scepánovszki előadó zárszavában polemizál Schlesingerrel és különösen hevesen Lueggerrel; végül a részletes vita megkezdését inditványozza. (Tetszés és taps.) Ezután Lueger inditványára névszerű szavazás volt és az első törvény részletes tárgyalásának megkezdése 190 szavazattal 90 ellenében elhatározottat.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 756,8 mm., délután 2 órakor 757,0 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor +17,8, délután 2 órakor +17,7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 4., délután 2 órakor N. 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában: 8 milliméter éghőzővel.

Koleránál.

— Interview. —

A többé már nem szokatlan módon biciklire ültem és szerkesztőm megbízásából elduplakerektem Bakuba, megnézi a borzadály színhelyén a kolera pusztításait és ha lehetséges meginterjúvolni Kolera ő felségét.

Az ázsiai Bakuban csakugyan olyan rettenetű állottak az állapotok és úgy hullottak az emberek, hogy igyekeztem eltagadni, hogy Bakutan időzőm, sőt szerettem volna azonnal visszajönni, ha nem féltem volna, hogy az utcán megfog az orvos, vagy a kolera.

Már meg is irtam lapomnak a levelet, hogy kolera és interview nincs, pénz elfogyott és reszketve vártam a választ.

Hiába mondtam le azonban a kolera megkerdezéséről, nem kerülhettem ki a találkozást.

Déli pipázgatásaim közben belép a szálloda inasa és egy fekete szegélyű névjegyet nyújt át. A névjegyen ez volt olvasható: „Kolera, mindenható ur.“

„sine qua non“ iránt. És méltán. Mert nekünk ez időszert ez az erős várunk. Különösen keresett Máté bácsi a Kossuth-kut magaslátán. Ez a vendéglő gazdájának specifikus tulajdonsága révén és a Kossuth-kut miatt — a legnépszerűbb. Gazdája ugyanis maga főz székely alaposággal és gondnal. Általában a vendéglők nem drágák. Egy forint 50 krért a legadázabb gyomor is ötször megtelik napjában. Az utóbbi években a lakások ára szökött fel, de 25—70 frtért szezonra 1—3 szoba bérelhető.

Bizonyosan azért is nem nyer még nagyobb lendületet, mert olyan olcsó. Mert sokan megörzik a dekorumot éppen az ilyenben.

Szórakozásnak sem vagyunk hiányos. Ma tartja első estélyét B. Polgár Gyula a „világ egyetlen imitátora“. Ma este lesz ő Bismarck és Rózsa Sándor is. A legtöbbben arra kíváncsiak, milyen lesz — B. Polgár Gyula.

Es még egyet! Borszéktől sokan a „nehéz“ utazás miatt huzódnak. Ezek meggyújtására írom, hogy az újabb topliczai serpentine ut a világ legszebb utja és immár Szászrégentől Borszékig 9 óra alatt megjárható.

Többet is írnék, de — harmadikat csengetnek. Igen közelel. A gyomromban harangoznak. A harangzó kerget — enni, ma immár harmadszor, pedig még csak fél nap telt el.

Ilyen — hogy Sutyomberki Dáriussal éljek, — a helyzet szignaturája.

V. L.

— Nehogy bebocsásd! Nem szabad! — kiáltottam az inasnak.

Bár a kiáltás oda künnre is hallható volt, egyszerre csak teljes nagyságában ellöttem állott a félelmetes ur.

Nagy fekete köpenyeg volt rajta, mely, a mikor szétnyílt, erőteljes csontvázat engedett láttatni

— Hallottam — szólt mosolyogva, — hogy miattam jött. Rosszabb lévén a hirem, mint a milyen magam vagyok, attól tartottam, hogy nem keres fel, tehát én látogatam meg. Szívesen állok rendelkezésére. Kérdezzen.

Az udvariság meglepett és magamhoz térített. Helyet kínáltam a felséges urnak, a ki azonban a szoba nyirkos, vizes földjére telepedett le.

— Ezt a helyet szeretem, az ilyen az én talajom.

Konyakkal és szivarral kipáltam.

Nem fogadta el, hanem hosszú karmaival kapargatni kezdte a földet s a falat, egy csomó bacillust és penészes földet vajt ki és mohón falni kezdte.

— Ez az én ételem — mondta.

Majd a cseberből buzhódt, zöldes, állott vizet merített és élvezettel szüröcsölte.

— Ez az kedvencz italom.

— Felséged sokáig szándékszik Bakuban időzni?

— A mig csak egy orvos is kétségbevonja a hatalmat, itt maradok.

— Mi célja felségednek?

— Le akarom pipálni az orosz czárt és megakadályozni, hogy báborut csináljon.

— És innen hova szándékszik?

— Esetleg Pétervárra.

— Remélem tovább nem szándékszik utazni?

Ha igen, ez esetben kötelességem figyelmeztetni, hogy a közlekedési viszonyok rosszak, s hogy az európai hatalmaknál igen barátságtalan fogadtatásra talál.

— Az időtől függ. Ha kedves protektorom, a kánikula kitart meleggel, elmegyek Budapestig?

— Budapestig?

— Csak épp megnézni. Nem időzőm ott sokáig, mert az ottani vízvezetéki vizet nem szenvedhetem.

— És Aradra?

— Oda nem, semmi esetre sem megyek. A hogy a lapokban olvastam, ott most üres az egész város azonkívül tisztán tartják a várost. Unnam magam ott.

— Helyesen felség, Aradon igen unalmas.

Ezzel beszélgetésünk véget ért.

Minthogy én nem távozhattam, szerettem volna, ha Kolera ő felsége távozik. Azonban igen jól érezte magát s úgy tett mintha állandóan nálam akart volna maradni.

A fejem szédülni kezdett, a látásom elhomályosult s egész testemet láz gyötörte. Láttam, hogy ő felsége gunyosan mosolyog.

Már csaknem összerokadtam, mikor egy mentő gondolatom támad.

Kinyitottam bőröndömet s kivettem belőle egy csomagot.

— Mi az? — kérdezte Kolera ő felsége.

— Széles balvezer cizkik, — feleltem nyugalmammal s hozzálatam a benne foglalt modern társalgási stíl tanulmányozásához.

— Félre sátn! Irtódom tőle! — kiáltott ő felsége borzalommal s örült módjára elrohant.

Megkönnyebbülten lélegzettem fell s eszem ágában sem volt megköszönni a szíves látogatást és a felvilágosításokat.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 7 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyiszo ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

HIREK.

Július 16. Szombat. Róm. kath. naptár: Karm. b.-a. — Protestáns naptár: Rut. — Görög-keleti naptár (július 4.): Krétai András. — A nap kél 4 óra 20 perczkor, nyugszik 7 óra 51 perczkor.

Kölcsy-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: [polgári iskola, földszint].

Térzene minden vasárnap délelőtt 11—1/2-ig a várbeli díszterem, pénteken délután 6—1/2-ig Zemplényi előtt és városligetben, hetenként felváltva.

Július 17. A magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság júliusa a csálai erdőben.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— **A hivatalos lapból.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, a siketnémák váci országos intézetéhez igazgatóvá P i v á r I g n á c z o t, a kegyestanítórendiek váci ujoncznövendékeinek másodmesterét, eddigi siketnémá-intézeti hitoktatót nevezte ki.

— **A fa- és fémipari szakiskola.** Tudvalévő, hogy az Aradon felállítandó fa- és fémipari szakiskola céljaira Arad város törvényhatósága 906 frtot szavazott meg, a felügyeletet gyakorló bizottságba pedig Millig Mátyást és Reinhardt Fülöpöt választotta be a maga részéről. Ezt a közgyűlési határozatot a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta, egyúttal leírva a kereskedelmi és iparkamarának, hogy igyekezzék azon, mikép ezen iskola már ez évi október hó 1-ére megnyitható legyen.

— **Nász a királyi családban.** A hivatalos lap a következőket közli Margit Zsófia főhercegnéasszony eljegyzéséről, melyről már adtunk hírt: Margit Zsófia főhercegnő ö cs. kir. fensége, Károly Lajos főherceg ö cs. és kir. fenségének leánya, ö császári és apostoli királyi felsége legmagasb bejegyzésével, f. évi július hó 12-én Reichenauban Albrecht württembergi herceg ö kir. fenségével jegyet váltott.

— **Egészségügyi bizottsági ülések.** Arad város egészségügyi bizottsága ma délután 5 órakor ülést tart a városháza emeleti kis-termében.

— **Zichy Mihály a Kölcsy-egyletnek.** Zichy Mihály a Sz.-Pétervárott lakó művész-hazánkfia levelet intézett a Kölcsy-egylet elnökségéhez, melyben kijelenti, hogy a legnagyobb készséggel hozzájárul, hogy az általa 1848/49 és „1867” feliratu képek aquarell-nyomásban újból kiadassanak. A művész maga a színezés vázlatának elkészítésére nem vállalkozhatott mivel a csár kívánatára most hadgyakorlatokon, később pedig a lengyelországi szarvas-vadászatokon vesz részt. A színezés vázlatának elkészítésére Ébner Lajos budapesti festőművészt ajánlja. Zichy levelét különösen érdekessé teszik a tollrajzok, melyek segítségével a színezésre vonatkozólag ad utasításokat és magyarázatokat. Zichy képei már eddig 7500 frt tisztajövedelmet eredményeztek a Kölcsy-egyletnek, miből jogosan feltehető, hogy a második, színezett és nagyobb kiadás újabb 8—10,000 frtot fog jövedelmezni. A szerződés a jövő hét folyamán fog Budapesten megkötettni.

— **Kávésok és vendéglősök.** Az aradi fogadók, kávésok, vendéglősök és kávémerések iránt alkotott és az áprilisi városi közgyűlés által módosított szabályrendeletet a miniszter jóváhagyta. Az úgy a jövő havi közgyűléshez lesz beterjesztve, mely meghatározza a módosítás életbelépésének határidejét.

— **Budapest-arad-temesvári telefon.** Semmi kétség, hogy a budapest-arad-temesvári telefonvezeték kiépítésére nem kell sokáig várunk. E pálya megnyitását csak az késlelteti még egy ideig, hogy Budapesttől Aradig, illetve le Temesvárig a vasuti töltések azon oldalán, a hol nincs táviratkaró, egészen új oszlopokat kell leverni, melyekhez a telefon-vezeték odaerősíthető lesz. Mint értesülünk, e munkálatot már ősz elején megkezdik, hogy a vezeték kedvező időjárás esetén az ősz folyamán teljesen elkészüljön.

— **Szerb egyház-gyűlés.** Az aradi szerb hitközség holnap, vasárnap délután rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyát könyvelő, pénztárnok és tanítóválasztás fogja képezni.

— **Márki dr a kolozsvári egyetemen.** A „M. U.” megerősíti azon régebben közölt hírlunket, hogy a K e r k a p o l y Károly halálával üresedésbe jött egyetemi tanszékre Concha Győző kolozsvári egyetemi tanárt fogják kinevezni, a kolozsvári egyetemi történelmi tanszékét pedig Márki Sándor dr.-ral, lapunk kitünő munkatársával töltik be.

— **Katonai felülvizsgálat.** A megyeházán katonai felülvizsgálat volt tegnap. Elővezettek 32 hadkötelest, kik közül 12-öt találtak alkalmasnak, 20-at pedig mint fegyverviselésre képtelent elbocsátottak.

— **Egy magyar telepes község jövője** érdekében folynak jelenleg tárgyalások a csanádi káptalannál. A káptalan birtokán alakult ugyanis S i l i n g y i a mellett Dezsőháza, csupán magyar telepítvényesekkel, kik ott igen szépen viruló községet létesítettek. A telepesek szeszövése azonban most jár le és a megújítás a csanád-egyházmegyei káptalantól függ. Elvárható, hogy a hazafias káptalan a tösgyökeres magyar telep megerősítését a szerződés megújításakor a leghathósabban fogja segíteni.

— **Aradni oltárkép.** R o s k o v i c s I g n á c z festőnk a minap egy nagyobb szabású oltárképet fejezett be a radnai templom számára. Az „angyal üdvözlését” ábrázolja. Nemes egyszerűséggel van festve és mind az angyal, mind Mária alakja kifejező rajta. Az oltárképet külön waggonban szállították rendeltetése helyére s a megrendelők igen meg voltak elégedve a szép festményvel.

— **Gyújtogató villám.** A tegnapielőtti nagy vihar alkalmával Mácsa községében is többször lesújtott a villám, felgyújtva K r i s á n Jakab és P a n t y e Stefán házat. A tüzet hamar eloltották, amiben nagy segítségre volt a zuhogó eső. A kár mindazonáltal összevéve körülbelül 200 frtot tesz ki.

— **Honvédtartalékosok behívása.** A honvédséghez 56 aradi illetőségű tartalékost hívtak augusztus 13-ától kezdődő 30 napi fegyvergyakorlatra.

— **Axentye Szever pohárköszöntője.** Változnak az idők, változnak az emberek. Axentye Szevert egy időben sokszor emlegették az emberek, mint olyant, a ki a magyarnak esküdt ellensége, a ki izgat minden erejével a magyarok ellen. Axentye Szever nagyon megváltozott. Most, a mikor mindenünnen a magyarellenés román mozgalmak híre érkezik, csak annál jobban feltűnik ez a változás. T ö v i s e n történt. A román ifjúság mulatságot rendezett, a melyen sok magyar is megjelent. Mikor elhallgatott a zene és a tánczolók pihentek, fölállott Axentye Szever, a magyarok egykori ellensége és tőszót mondott a m a g y a r o k é s a r o m á n o k ö s s z e t a r t á s á r a é s e g é s z s é g é r e. Szegény Axentye Szever, mennyire haragusznak majd most reája a memorandumos románok!

— **Tűzoltó-tanfolyam.** A budapestiönkéntes tűzoltó-egyesület augusztus hóra tűzoltói tanfolyamot nyit. Az egyleti elnökség erről az aradiakat is értesítette, ajánlva, hogy szintén küldjenek a tanfolyamra tűzoltót.

— **Égő vonat.** A tegnapielőtti Aradról Temesvárra induló 712. számú tehervonat Uj-Arad és Vinga között, a gőzmozdony kipattanó szikráitól meggyulladt. Szerencsére nagyobb baj nem történt, mert Vingáról rögtön fecskendőt szereztek, melylyel a tüzet hamarosan sikerült lokalizálni. A vonat délután 2 óra helyett fél 7 órakor érkezett be Temesvárra.

— **Katonazene** volt tegnap a városligetben, mely ez alkalommal egészen megtelt sétáló publikummal. Jövő pénteken, ha az idő kedvez, a Zemplényi-kávéház előtt játszik a katonazene.

— **Az aradi tüntetések áldozata.** G o d ó Mihály bérszolga, ki B e l e s Livius theologus késétől czombjában szenvedett súlyosabb sérülést, tegnap hagyta el a kórházat, hol 18 napig nyomta az ágyat. Sebe még nincs teljesen begyógyulva s jó idő telik bele, míg lábát úgy fogja használhatni, mint azelőtt.

— **Esik eső, csendes eső . . .** Azaz, hogy csak esett, még pedig eddig gyöngye mértékben. A forróság az utóbbi napokban már elviselhetlenné vált, a város utcáin az aszfaltburkolat úgy megpuhult mint a szappan, és az embereknek minden vágya abban a szóban pontosult össze: „Esőt!” De úgy látszott, mintha a felhőknek sem igen tetszenék az aradi klíma, mert nem akartak nálunk megállni, hanem mentek tovább a lakosság fájdalmas tekintetétől kővetve. Végre megkönyörült rajtuk az ég és megnyitá csatornáit, két nap óta esik és dörög néha-néha. Mohón nyelte a szomjas föld és növényzet az éltető nedvet, úgy hogy reggelre már nyoma sem látszott az esőnek. Délután és estefelé mugint részesültünk az áldásból, de mindez ideig sokkal kevesebb volt az eső mint a mennyire szükség lett volna. Az az egy jó következménye azonban megvan, hogy a levegőt kissé lehűtötte és ez az adott körülményekhez képest, nemcsak valami, hanem nagyon is sok haszon. Az ég folyton borús, hiszszük és reméljük, hogy még ez éjjel jöltevő csendes eső szakad a fejünkre.

— **A bevádolt Ratiuné.** Kolozsvárról jelentik, hogy az ottani államügyészség R a t i u Emilia, a Bécsbe rándult román küldöttség vezetőjének neje ellen, ki a tordai esetről távirati és levélbeli tudósításokat küldött a bukaresti lapoknak, h a z a á r u l á s miatt vádat emelt.

— **Emlék a multból.** Mint lapunknak írják: A l b i s o n a napokban a ref. templom mellett levő domboldalon játszódozó iskolásgyermekek a földet egyszerű késekkel vágkálván, egy koponyára akadtak, mely mellett egy ezüstszerű s arany gombu női hajtü is volt. A tü erős, hosszú s arany gombja belől üres, kívül vékony arany sodrott fonalakkal s tűzszínű kövekkel, hihetőleg rubinnal van ékítve. Molnár Antal tanító tovább ásott és az e g é s z c s o n t v á z a t megtalálta, valamint egy fél mente-kapcsot s három darab vékony láncszemet. Azon a helyen, valószínűség szerint régen temető volt.

— **Kaszapárbajok.** A kasza, ez a veszedelmes fegyver, az aratás idejében nem egyszer ölt már embert. Különösen a délvideken, a hol a forróvérű emberek hamar készen állanak egy kis parázs gyilkosságra. Most is egy kaszapárbajról értesülünk, mely testvérek között folyt le s halállal végződött. Bavanistén a két M i k u l i c z testvér reggel felszedelőzködött, hogy munkába mentek. Mindenik magához vette a kaszáját s utnak indultak. De ki sem értek a házuk udvaráról, a kapunál valami aprósággon összevesztek. Nehány szót szólhattak csak egymáshoz. Az idősebb a kaszáját teljes erővel az öccse hátába vágta. Az öccse lerokadt s a z o n n a l m e g h a l t. A gyilkos testvért tartóztatta a csendőrség.

— **A javasasszony hatalma.** Multkor mondtuk el, hogy a híres javasasszony Szalacson miként bolondítja az arad- és biharmegyei népet. Nagyon szükséges volna, hogy egyszer már a hatóság is komolyan foglalkozzék ez asszony viselt dolgaival, mert a milyen sulya a nép között van a szavának, még komoly zavarokat is támaszthat. Hogy mekkora a befolyása, bizonyítja az alábbi eset. A debreczeni temetőben nagy népcsofület volt, melyet rendőröknek kellett szétkergetni. Egy K i s s J á n o s nevű agyonlőtt ember sirjánál volt a nagy csöfület és miért? Azért, mert a szalacsi javasasszony azt mondta, hogy az agyonlőtt Kiss János az éjszaka megfordult a sirjában. Ennek a nagyjelentőségű nyilatkozatnak rögtön híre futott Debreczenig s a babonás köznép a temetőben összegyülekezve hangosan követelte Kiss János holttestének felását. Az a hír is el volt terjedve a nép között, hogy a szalacsi asszony Debreczenbe jön, de ennek volt annyi esze, hogy odahaza maradt. A rendőrök nagy nehezen tudták csak szétoszlatni a tömeget.

— **A verklis órája.** S a j ó Márton fiatal utcai értelemben vett jőnevelésű süvölvény egyik aradi verklistől ezüst órá lopott. Az értékes „humit” zálogba csapta, aztán átszólnakázott Uj-Aradra. A rendőrség a sörös asztal mellől csípte el, éppen mikor vergóniára készült rágyújtani. A nagyreményű csemete a hüvösre került.

— **A szegedi kenderfonógyári tüzet** tegnapelőtti reggelre, k i l e n c z n a p i szakadatlan oltás után, sikerült teljesen elfojtani. A tűz tudvalevőleg a kőczkaraktár 3000 méter-mázsa kenderében lappangot ily sok ideig s

tette javarészt tönkre a hatalmas értéket képviselt kőcsot. A városi tűzoltóság, mely július hó 5-től folytonosan oltotta a raktárt, tegnapelőtt reggel 9 órakor hagyta el végleg a leégett gyártelepet.

— **Mese a koleráról.** A szertejáró kolerahírek alkalmából érdekesnek tartjuk egy keleti mesének elmondását, mely azt bizonyítja, hogy a félelem rossz hatással van. A mesét Risa Khan perzsiai főkonzul mondta el a napokban Tiflisben a hallgatók nagy épülésére. Mikor egy mullah — így szól a mese — egy izben számaron a város felé ügetett, hirtelen egy iszonyú alakot pillantott meg, ki szintén ugyanarra törekedett, mint ő. A bölcs szerzetes ijedtében majd hogy eszméletét veszítette, végre azonban összeszedte magát és meg is szólította a rémkísértetet. „Ki vagy s hová sietsz?” — „En a kolera vagyok. Isten küld a városba, hogy minden bűnöst elpusztítsak.” — „S hány bűnös van a városban?” — „Ötszáz!” — felelt a kísértet. — „Hallod-e — szól a mullah — esküdjél meg nekem, hogy csak ezt az ötszáz áldozatot követeled.” A kísértet megesküdt s erre a mullah a kolera maga mellé vette a számaron s bevitte a városba. Itt azután elváltak egymástól, de a kolerának előbb meg kellett ismételnie esküjét. A mullah egy idő múlva megtudakolta, hogy hányan veszték el a kolerában „Háromezren!” volt a felelet. „O te hunczfut kísértet”, kiáltott, tehát mégis reszkedtél!” Mikor néhány nap múlva utközbem ismét találkozott a kolerával, a leghevesebb szemrehányásokkal támadt rá. De ez égre-földre esküdözött, hogy esküjét megtartotta s hogy csak ötszázat ölt meg, „a többi — mondá — pusztán csak — félelemből halt meg!” Ez a legenda mindenestre igen megiszivlelendő igazságot tartalmaz.

— **Harapós sertés.** M a c s á n Illés nap-számos Mihály nevű 12 éves fiát a Mihály-utczában egy sertés tegnap megharapta. A fiut kórházba szállították, a sertést pedig orvosai megfigyelés alá helyezték.

— **Pályázatok.** A csikszerepai adóhivatalnál díjtalan joggyakornoki áll. 14 nap a. — A mekői járásbírósnál albirói áll. 2 hét a.

— **Lépfene Kurticson.** Mint levelezünk írja, Kurtics községében föllépett a lépfene. Z s u l á n Flóre egy üszője hullt el e betegségben. A községi előjáróság a legszigorubb óvintézkedéseket léptette életbe a veszedelem elhárítására ellen.

H y m e n.

Fischer Lipót, temesvári kereskedő, jegyet váltott Aradon özv. Klein Marietta szép és kedves leányával, Malvin kisasszonnyal.

Grosz Ignác, ágrisi fiatal kereskedő, eljegyezte Kavnán Weinberger Ede ottani kereskedőszép leányát, F r e d m a n n Szidónia kisasszonnyal.

Törvéyszék.

— **A hűntető bíróságok ügyviteli szabályai.** Ama szakfőbírókból álló ánkét, a mely Szilágyi Dezső igazságügyminiszter elnökelete alatt a büntető bírósági ügyviteli szabályok megalótásán dolgozott, tizenkét napon át tartott tanácskozás után működését már befejezte. Arra nézve, hogy a már teljesen kész és 174. §-ból álló ügyviteli szabályok mikor lépnek érvénybe, még nem történt intézkedés, valószínű azonban, hogy meg fogják előzni néhány héttel az új vizsgálóbírói intézmény életbelépését. Ezt pedig a miniszter tudvalevőleg ez év október hónapjára tervezi.

VEGYESEK.

— **Zivatar, jégeső.** Sopronban és környékén a napokban jeggel kevert heves, zivataros felhőszakadás dühöngött. Számos pinczébe és üzleti helyiségre behatolt a víz. A szőlőhegyek elpusztultak. A szomszédos helységek nagy pusztulás sivar képét nyújtják. A zivatar az aratást és a szüretet tönkretette. Kop-házán és Agfalván is óriási károkat okozott a jég. Kövesd és Szent-Agotha vidéken nagy zivatar, dió és tojás nagyságu jégeső pusztított; a jég körülbelül 10 perczig hullott s ugy a gabonaneműekben, mint kapásnövényekben jelentékeny kárt okozott. Egyes helyeken a növényzet teljesen elpusztult. Magyar-Csesztve és M.-Ujvár, valamint Miklós-lak, Nagy-Enyed, Miriszló és Csongvár vidéken is nagy jégeső volt; a kár itt általában oly jelentékeny, hogy a gazdák nagy szomorúságára sok helyen még

aratni való gabona sem lesz. A kukoriczák, szőlők igen sok helyen teljesen letaroltan fekszenek. Néhány óra lefolyása alatt minden szép remén mintegyfűstbe ment. Sopron vidékén is nagy jégeső pusztított, de itt többnyire az erdősegeket érte a jég; ahol érte, ott szintén nagy a kár.

Marosujvárról írják, hogy e hó 11-én és 12-én Alsó-Fehérvármegye fölött nagy vihar vonult el jégesővel, mely jelentékeny kárt okozott. Teljesen tönkre tette a termést a következő helyeken: Magyar-Csesztve, Miklós-lak, Csongva, Nagy-Enyed és Miriszlóban. A kukoricza és szőlőlevelek is foszlányokban hevernek. Szent-Agotháról, Nagy-Küküllő-megyéből is értesítenek bennünket, hogy nagy zivatar és jégeső pusztított az egész vidéken; hatalmas nagyságu jégdarabok mintegy tíz perczig hullottak. Szent-Agotha, Kövesd és Bükös községek határában óriási kárt okozott a jég, néhol egészen tönkrementek a vetések. A kapásnövények is nagyobb részben elpusztultak. Ricingről, Sopronmegyéből írják nekünk, hogy tegnapelőtt délután heves jégeső vonult végig nagy területen; a jég rendkívül nagyságu darabokban hullott. Vasme-gyében Bucsú község természetétette pocsékka a jég. Négyezer holdnyi területen körülbelül félóraig hullott a jég. Száll Miklós földbirtokos kastélyának száz ablaktábláját beverték a jégdarabok.

A tegnapi vihar, ugylátszik, végig vonult Középeurópán. Berlinben oly nagy felhőszakadás volt, hogy a tűzörséget harminczkét-szer hívták segítségül a város különböző részeiben. A Berlinből Bécsbe közlekedő gyorsvonat kénytelen volt megállni Sirndorf-nál, mivel az áradat végigöntötte a síneket. Nagy károkat okozott a zivatar az osztrák Alpések között is.

— **Czigányok veszedelme.** Kolozsvárnt ezelőtt öt nappal hirtelen meghalt Molnár György zenészprimás. A rendőrség tegnapig halasztotta el a temetést, mert Molnár halálának okáról gyanús hírek keringtek. Kolerát emlegettek, s ezt a hitet táplálta az a körülmény, hogy a cigánysori városrészben egyszerre négyen betegedtek meg hirtelen. Az elhunyt holttestét fölbontolták és ekkor szívszélhűdést konstataáltak a halál okául, a többiek gombamérgezéstől betegedtek meg.

— **Testvérek házassága.** Baranyamegyében az a szokás, hogy 14—16 éves testvérek, vadházaságban élő szülők példáját követve, szintén vadházasságra lépnek — egymással. Nemrég is Ambrus ref. lelkész panaszt emelt a megyénél, hogy falujában, Viszlón, az ilyen erkölcsi telenség uralkodik a nép között. A Fünfk. Ztg. azt írja, hogy az erkölcsi telenségnek ezen neme e megye más községében is divik s a hatóságok hiába küzdenek ellene, mert a szülők nem sokat törődnek a dologgal.

— **Elmerült hajók.** Buenos-Ayresből sürgönyzik, hogy Rosales argentini torpedónaszád az uruguayi partvidék közelében vihar lepte meg. A torpedónaszád fölborult. A tisztek megmenekültek. A 70 főnyi legénység sorsáról még mitsem tudni. Az Almirante és Brown páncélhajókról és a Venticino czirkálójáról sincs semmi hír. Azt hiszik, hogy ugyanaz a vihar lepte meg ezeket a hajókat is.

— **Merénylet a belga király ellen?** Saját-szerű, eddig meg nem magyarázott beleset érte az udvari vonatot, melyben a belgák királya Ciergnon kastélyból Brüsszelbe utazott. A vonat Lackenben éppen a Rue de Brabanton haladt keresztül, midőn hirtelen egy nagy sziklatömb s több kisebb ködarab hullott a szalónkocsi tetejére, melyben II. Lipót ült. A nagy villamos lámpa az ütés következtében eltört s az asztalra esett. Egy üvegszilánk az uralkodó homlokához röpült, de nem sebesítette meg. A királyt az eset láthatólag megijesztette, s csak akkor nyugodott meg, mikor a vonat az északi pályaudvarba robogott. — Rögtön megindították a vizsgálatot, mely azonban eddig eredménytelen maradt.

— **Szerb parton megtámadott magyar hajó.** Egy magyar gőzhajó kapitányát szerb suhanczok arra kényszerítették, hogy a hajó fegyveres őrsegével közéjük lövessen. A magyar államvasutak négyes számu gőzösével történt ez a rendkívüli eset. Ez a hajó rendszerint Belgrád és Orsova közt közlekedik s egyik megállóhelye utközbem a szerb parton levő Dubrovicza. A napokban az történt, hogy mikor a hajó a parthoz közeledett, szerb suhan-

cok valóságos közáporral fogadták. A kapitány, nem tudva mire vélni a dolgot, fegyverbe hívata a hajó őrsegét s a garázdálkodók közé lövetett. A lövésekre a szerb suhanczok elfutottak. Nem sérült meg közülok seenki. A belgrádi lapok szörnyen fel vannak háborodva az eset miatt.

— **Nagy családi kísérlet történt Bécsben.** Az odaváló eszkompt-bankhoz egy elegáns fiatal ember állított be, s Cunningham angol nagykövetségi titkárnak mutatva be magát, az angol bank egy huszonháromezer font sterliger csekjének beváltását kérte. A bank igazgatója kijelentette, hogy értesíti a dologról a nagykövetséget s akkor semmi akadály nem fog útjában állni az összeg kiadásának. Csakhamar kiderült, hogy Cunningham nevű alkalmazottja nincs is a nagykövetségnek, s a mikor a csaló másodszer is megjelent a bankban, titkos reudőr kísérte minden lépését. Ugy látszik neszét vette ennek, mert kijelentette, hogy a pénz nem szükséges neki azonnal, hanem elküldhetik a brit nagykövetséghez is, neki pedig bizonyítványt adjanak róla, hogy a csekket bemutatta. Erre gyorsan eltávozott, az őt követő detektív pedig szem elől tévesztette s így könnyen elillanhatott Bécsből. Kiderült, hogy a Magyar király fogadóban lakott Eweil Emil név alatt s amikor észrevette, hogy hurokra kerülhet, lakására ment, összeszedte holmiját, hogy, mint a fogadó személyzete előtt mondá, Budapestre utazzék.

— **Elefánt-alaku ház.** New-Yorkban most oly épületet emelnek, a mi igazán beleillik a „fin de siècle“-e s mindenekelőtt a yankee találmány szellemét bizonyítja. 200 láb magas gyárról van szó, melynek elefánt-formája van. A tulajdonképeni épület képezi az állat testét és egész sereg nagyobb és kisebb terem van benne. Ormányában, a fogaiban és farkában lépcsőházat rendeztek be. A szemei óriási ablaknyílások, honnan megragadó kilátás nyílik a tengerre és a partvidékre. Az elefánt lábain négy emelet és a négy főkapu van. Azonfelül indiai lakóházat építettek a hátára. Ez a lakóház 300 láb magas torony, tetejéről gyönyörű panoráma tárul a néző elé. Egész New-Yorkot és Brooklyn-t s a tenger jó részét be lehet innen látni.

— **Utazás a föld körül dióhéjban.** Ujabbán divatba jött a killitásokon különböző történeti és egyéb szempontból nevezetes helyek hasonmásainak bemutatása. Az 1900-diki párisi kiállítás tultesz mind az eddigieken. Ezen egy valóságos földkörüli utazást mutatnak be dióhéjban. A világ legnevezetesebb épületei és egyéb látni valói mind ott lesznek élethű utánzatban, úgy hogy bárki egy óra alatt végig nézheti a londoni Szent-Pál templomot, az északi fokot, a pétervári téli palotát, a madridi Puerta del Sol-t, a római kapitoliu-mot, a velencei Szent-Márk-teret, az Aja Szofíát, a piramisokat, Tamerlán sirját, a pe-kingi császári palotát, az irkuczki fogházat stb.

— **Egy postamesternő bravurja.** Szombathely utcáin a minap egy megvadult ló hurezolt egy teljesen gazdátlan fogatot. Senki se merte megfékezni s a megszilajodott állat tudja lsten milyen károkat okozott volna, ha mesterére nem talál egy bátor nőben. Ott Katalin, sám-falvi postamesternő, éppen arra ment egy más nővel s mikor a vágatató fogatot megpillantotta, eléje ugrott. Az a jó gondolata támadt, hogy napernyőjét hirtelen kifeszítette s a ló elé tartotta. Ettől a szilaj állat pár perczre meg-hökült, a postamesternő pedig ezalatt megfé-kezte s átada elősiető férfiaknak.

Utolsó posta.

— július 15.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása —

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Josipovich Géza, Schóber Ernő, Lits Gyula.

A kormány részéről jelen vannak: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Wekerle Sándor, Szogyény László.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét

Elfogadták a gazdasági bizottság jelentését a ház tisztviselőinek drágasági pótlékáról. Következett

a valuta.

A ház a koronaérték megállapításáról szóló javaslat hátralevő részét vita nélkül elfogadta. Az érmeszerződés V. cikkéhez hozzászólt.

Balla Gyula és a szövegezéshez némely módosítást nyújtott be.

Hegedűs Sándor előadó hozzájárul a módosításokhoz.

A ház a cikket a módosításokkal fogadta el.

A 6. cikkénél felszólalt

Balla Gyula stílárius módosítást nyújt be.

Hegedűs Sándor előadó hozzájárul.

A ház a cikket a módosítással fogadta el.

A 15. cikkénél szólt

Amón Ede a magyar főkémléintézet érdekében.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter megnyugtató választ ad.

A cikket s azután a javaslat többi részét is elfogadták, ugyancsak az aranybeszerzésre és az osztr.-magyar bankra vonatkozó javaslatokat.

Hegedűs Sándor jelenti, hogy a javaslatokban a törvényekre való hivatkozás számait a főrendház tárgyalása után fogják beiktatni. (Helyeslés.)

Ezután hozzászólás nélkül elfogadták a konverzió- és az egyesületi tallérokra vonatkozó javaslatokat.

A napirend ki lévén merítve, a holnapi ülés napirendjének megállapításával az ülés véget ért.

Ülés vége d. e. 11 órakor.

Táviratok.**Szapáry Ischlben.**

Budapest, július 15. (Saj. tud. táv.) Szapáry miniszterelnök jövő hét elején rövid időre Ischlbe megy a királyi udvarhoz. Mivel addig alkalmasint kineveztek lesz Lukács Bélát kereskedelmi miniszterré. Az új miniszter valószínűleg szintén Ischlbe fog menni, hogy ott legyen a király kezeibe a hivatalos esküt.

Tűz.

Budapest, július 15. (Saj. tud. táv.) Az Árva megyében fekvő Zazriva községben nagy tűz volt, amely 30 házat és több gazdasági épületet hamvasztott el. A kár jelentékeny, miután a tűz a takarmány egy részét is elpusztította.

Gladstone-kormány.

London, július 15. (Saj. tud. táv.) Az augusztus negyedikére összehívott angol parlament valószínűleg már Gladstone kormánya alatt nyílik meg. A még hátralevő néhány választás nem alterálhatja Gladstone többségét. Még nem tudhatni, vajon Salisbury bejárja-e a parlament megnyitását vagy már az előtt leköszön.

Kolera.

Pétervár, július 15. (Saját tud. táv.) A kolera állásáról hivatalos jelentés szerint Asztrakánban a kórházakban 110 ember, kórházakon kívül 177 ember halt meg kolerában. Sankarában 11, Saratowban 24 és Czarizinban 46 ember halt meg.

Kirabolt vonat.

New-York, jul. 15. (Saj. tud. távirata.) Tegnap egy csapat álarcos ember megtámadta a missouri-kansas-texasi vasutvonal egy vonatát. A vonat kénytelen volt megállani. Több rendőrtisztviselőt

megöltek. A pénzeszekrényből, melyet feltörték, körülbelül 40,000 dollárt raboltak el.

Közgazdaság.**Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.**

— Julius 15. —

Grünwald Ferencz elnöklete alatt jelen voltak: Eles Armin és Réthy Lipót alelnökök, Bing Vilmos, Domány József, Dobiáschi József, Kohn Zsigmond, Lusztig Adolf, Magyar Ferencz, Spitzer Ignác, Szontagh Gyula, Franz Károly, Müller József, Schór Albert, Varga József beltagok, — Dobozy János kültag M.-Berényből, Bartl János, Böhm Adolf, Lendvay Sándor, Ramor Lajos, Reicher Ferencz és Rozsnyay Mátyás levelező tagok. Gaál Jenő dr titkár és Marschall Lajos dr m. titkár.

Elnök a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Domány József, Müller József és Réthy Lipót tagokat. Erre a titkár terjesztette elő szokásos havi jelentését a kamarai iroda tevékenysége és ügyforgalmáról, mely jelentés helyeslőleg tudomásul vétetett.

Ezután a teljes ülés a napirendre áttérvén, a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium felhívása folytán Borosjenő és Csermő községek országos vásárokon szedendő helypénz-díjszabályzata jóváhagyandónak véleményeztetett.

A honvédelmi miniszter a honvédség részére szükséges könnyű cipőkből 50%-ot vagyis 50,000 párt hazai kisiparosok által akarván elkészíttetni, erre nézve pályázatot hirdetett. A szerződési felvételek leküldetésén, az elnökség azokat többszörösítette s az ipartestületek útján a kerületbeli érdekelt iparosok tudomására hozta. A kitűzött határidőig, vagyis július hó 10-ig a kamarai kerületből összesen 26,900 pár cipő szállítása iránt tétetett ajánlat és pedig Aradról 25,500, Pankotáról 800, Békésről 600 párra nézve. A beérkezett ajánlatok folyó hó 15-ig a minisztériumhoz felterjesztendők lévén, az elnökség ezt ajánló véleménye kíséretében meg is tette. A teljes ülés az elnökség eljárását helyeslőleg tudomásul vette.

A keresk. minisztérium egy leiratában felhívta a kamarát, hogy tegyen sürgősen véleményes jelentést arra nézve, hogy az Aradon létesíteni elhatározott fa- és fémipari szakiskolával kapcsolatban felállítandó szakipariskola az Arad város közönsége által megszavazott 906 frt évi összegből megfelelően fenntartható lesz-e?

Az elnökség az ügy sürgősségénél fogva, miután előbb szakértőket is meghallgatott, elintézte az ügyet, még pedig igenlő értelemben. Erre megérkezett a minisztérium válasza is, mely szerint a kamara nézetét elfogadja és intézkedésre szólítja már most fel, hogy a szakiskola részére alakított felügyelő bizottság a kiküldött miniszteri szakközeggel indítsa meg a szükséges tárgyalásokat, hogy a fa- és fémipari szakiskola Aradon, valamint az avval kapcsolatos ipari szakiskola ez év október havában mulhatatlanul megnyitható legyen. Az elnökség a miniszteri leirat vétele után azonnal felkérte Sztérényi József kir. iparfelügyelőt, hogy jöjjön mielőbb a helyszínére, hogy az előkészítő intézkedések minél hamarabb foganatosíthatók legyenek. Tudomásul vétetett.

Ugyancsak minisztérium tudomásul és tájékoztatásul megküldötte a keresk. ügyletek közvetítésével foglalkozó alkuszok működési körének szabályozási céljából kiadott körrendeletét. Ezzel kapcsolatban — Aradvármegye alispánja átírt a kamarához, melynek folytán az elnökség indítatva érezte magát kérdést intézni kultagjaiboz: vajjon van-e tudomásuk iparigazolvánnyal nem bíró, cégüket be nem jegyzett alkuszok és különösen az ugynevezett kufárok, hajcsárok, sáfárok stb. által Aradmegye területén elkövetett és több oldalról panaszolt visszaélésekről? Ha igen, miben állanak a visszaélések? A válaszok még nem érkezvén be mind, a teljes ülés megbízta az elnökséget, hogy azok figyelembe vételével a

közös bizottság meghallgatása után adjon az alispánnak véleményt.

Ugyancsak minisztérium leirata a közös hadsereg ellátására szolgáló ipari és más terménybeli szükségletek biztosítása céljából tartandó versenytárgyalásokhoz kamarai tagok mint bizalmi férfiak kirendelése iránt egyszerűen tudomásul vétetett, — miután az aradi kamara kerületében hadtestparancsnoksági hadbiztosság nincs.

Tárgyaltatott ezután ugyancsak a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott pénzügyminiszter ur leirata, melyben felhívja a kamarát, hogy a Budapest 1895-ben rendezendő országos általános nemzeti kiállításon részt venni hivatott gyárosok, iparosok és termelők meghallgatásával nyilatkozzák arra nézve, vajjon az érdekelték a kiállítás megtartását melegen óhajtják-e, hajlandók-e abban részt venni s az új kiállítással egybekötött jelentékeny kiadásokat viselni, végre tekintettel az idő rövidségére és az egyeseket épűgy mint az államot nagy mérvben terhelő kiadásokra, nem volna-e célszerűbb a tervezett kiállítást egyelőre elhalasztani s időközben is a közgazdasági viszonyok fejlesztését más módon támogatni?

A titkár jelenti, hogy már intézkedés történt a kerületbeli érdekelt iparosok és termelők véleményének kipuhatolására, a megnyitásban az illetők körlevélben felszólítottak nézetük közlésére. — Miután a miniszter ur a kamara választását e hó végeig kívánja, a teljes ülés az elnökséget és a közös bizottságot felhatalmazta, hogy a beérkező válaszok figyelembe vételével a kamara nevében a véleményt adják meg.

Következett a közös bizottság javaslata a kamara tisztviselői és szolgálja számára készíttendő nyugdíjszabályzatról. A közös bizottság alapul vevén a minisztérium által is ajánlott győri kamarai nyugdíjszabályzatot, némi csekély eltérésekkel annak elfogadását javasolja, egyszersmind a nyugdíjalapra a kamara törzsvagyonaiból kihasítandó 5000 frt megszavazását ajánlja. A teljes ülés a közös bizottság javaslatát vita nélkül egyhangulag határozattá emelte.

Az aradvárosi kereskedelmi akadémiánál a kamara rendelkezésére álló alapítványi hely betöltendő lévén, az elnökség július hó 31-ki határidővel kiírta a pályázatot olyformán, hogy arra ezuttal az alapítói oklevél értelmében békésmegyei szegénysorsu kereskedők és iparosok fiait pályázhatnak. A teljes ülés az elnökséget és a közös bizottságot bizta meg, hogy a folyamodók közül a legérdemesebbet megválassza.

A marosvásárhelyi kamara felterjesztése a minisztériumok nyomtatásban megjelenő közgazdasági érdekű kiadványainak a kamarák részére díjtalanul leendő megküldése iránt pártoltatott.

A titkár jelentette ezután, hogy az aradi kerületi, szarvasi ipartestületi, békési ipartestületi, békés-csabai ipartestületi betegsegélyző pénztárak, valamint az aradi ácsiparos segédek önképző, betegsegélyző és temetkezési együletének alapszabályai véleményezés végett beterjesztettek a kamarához.

Az elnökség az iroda által átvizsgáltatta az alapszabályokat, megtette azokra észrevételeit és mert a véleményezés sürgősen kértett, még július 1-je előtt visszaszarmasztatta. Kéri az eljárás jóváhagyását. Jóváhagyatik.

Székács István és értektársai folyamodására a teljes ülés elhatározta, miszerint pártolni fogja a minisztériumnál azon kérvényeket, hogy Arad, Szeged, Budapest, Nagyvárad felé közvetlen összeköttetés létesíthetése céljából a vonatok menetrendje megfelelően módosíttassék.

Berzova községnek megengedtetett, hogy a marhahusmérés szabad gyakorlata korlátoztassék.

Kohn Zsigmond beltag indítványa alapján elhatározta a teljes ülés, miszerint megkeresi a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségét, hogy az új-aradi állomáson egy raktárnokot alkalmazzon és egy második gabonamerleget állítson fel.

Bing Vilmos indítványa folytán megkeresi a kamara az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságot megfelelő intézkedés tételére, hogy mindenütt a hol állami egyedárusági tárgyakat lehet kapni, vasuti szállítólevelek is arultassanak.

Végül Domány József indítványa folytán felír a kamara a kereskedelemügyi miniszte-

riumhoz, hogy Szerbiába irányuló kivitellünk-nél napról-napra tapasztalható visszaéléseknek és zaklatásoknak mihamarabb vége vessék, mert különben borkivittelünk Szerbiába teljesen megszűnik.

Miután még az elnök indítványára kimondatott, hogy augusztus hóban a kamara nem tart teljes ülést, a gyűlés véget ért.

Az aratás.

— Saját tudósítónktól. —

— Csanád vármegye mezőgazdasága. A múlt évben Csanád megye területén a buzatermés jó közép, árpa néhol jól, a legtöbb helyen azonban nem sikerült, és így csak közepesen alólinak mondható. A többi tavasziakban közepesen felüli termés hozam volt. Az árak általában igen jók voltak. A buza ára az aratás befejezte után métermázsánként a 10 frtot elérte és augusztus végéig 10 frt 50 krig emelkedett, ezen időtől kezdve hullámozott és árhanyatlás állott be, de 10 frton alól nem állott. A jó minőségű sör-árpák 6 frt 80 krtól 7 frtig keltek s nagyon keresettek voltak augusztus hó végével. A zab és tengeri 5 frt 50 krig kelt métermázsánként, egyes esetekben 6 frton. Takarmányrépa némely helyen közép, de nagyobb részben közepesen alóli termést hozott, mit a nyári és őszi hónapok szárazsága okozott. Több helyről panaszkodnak, hogy romlott a répa, mi a késői felszedésnek tulajdonítható, a novemberi esők és fagyokból is kapott a répa. Az Arad-csanádi egyesült vasutak mentén lévő birtokosságnak meg kellene kísérelni a cukorrépa termelést a mezőhegyesi cukorgyár részére, mert kifizeti magát a termelés pénzt és repaszeletet is kapnak a cukorgyártól. A lótenyésztés örvendően halad. Általános panaszként hallhatni, hogy jobb fedezményeket kívánnak, úgy a városok és községek lótenyésztői, mint a minőket kiosztanak. De miután választani alig lehet, több bányi re meg kell elégedni a kiosztottal.

A szurómarha - tenyésztés vegyes Csáky- és Almási-faj, nagyobb birtokosoknál, főleg a csanádi püspökség uradalmában figyelemre méltóan halad. A városok és községekben mind inkább hanyatlak a szurómarha - tenyésztés, mert a közlekedők felosztattak, alig hagytak valamit járáslegelőnek a tehenek részére. A juhászat csakis nagyobb uradalmakban prosperál még, de a kezelés nem folyik okoszerűen. Évek óta hanyatlak a gyapjú ára, most oly alacsony, minő embermélkeztet óta nem volt. A sertés-tenyésztés halad a nagyobb birtokosoknál, főleg mióta az orbáncz, veréb elleni beoltást igénybe veszik, a malacok elhullása a legkisebb százalékra sülyedt. Hagymatermelésre a lefolyt év jó volt. Mennyiségre a termés közepeszerűen sikerült, a minőség jó volt, az árak a múlt évhez viszonyítva 25-30%-kal jobbak voltak. A lud- és liba-hizlalás Makó városnak különlegessége; oly mennyiségű kővér lud és liba öletik és küldetik fel a művelt nemzetek fővárosaiba, mennyit e téren más város meg sem közelít. Apró jószággal u. m.: jérce, kappan, tyúk- és pulykával, nagy üzlet fejlődött ki, a tojás-kereskedés is azóta emelkedett, a mióta az Arad-csanádi vasut létesült. Kereskedők és iparosok helyzete, a jó gabonaár és a közép jó termés következtében nagyon javult. Pénzügyi intézetek és hitelszövetkezetek városok és községekben ismét elkezdtek és virágoznak. Makón három nagy pénzügyi intézet van, melyek úgy Makót, mint vidékét ellátják a törvényes kamaton belől, kölcsönrel. A jó termés és jó árak a föld értékét nagyban emelték, a földműves közönség örömmel fekteti pénzét a mezőgazdaságba.

Temesvár, jul. 14. Temesvárott az idei aratás 27-én kezdődött, tehát 8 nappal előbb, mint máskor. Okoz ennek a két ízbeni kőd és folytonos nehéz esők következtében gyorsan terjedt rozsda. Különösen a jó földek szenvedtek, melyeken a vetések sűrűn állottak és részben megdöntöttek. A termés közepeszerű és ha az aratás és cséplés ideje alatt valami szabálytalan rozs időjárás be nem áll, úgy minőség tekintetében jó, mennyiség tekintetében pedig dus lesz, de részleges keserű csalódásokra is lehet számítani. A repce igen gyenge termést szolgáltatott, körülbelül 2-3 mázsat holdanként, míg a tengeri a nagy nedvesség folytán különösen jól fejlődik és mint tavaly, úgy az idén is föltötte bő termést helyez kilátásba. A gyümölcs a virágzásakor volt nehéz esők által megtizedeltetett. A helységekben azon-

ban a szilvafák állítólag igen busásan megterheltek. Széna sok van. Ára azonban, a készletnek teljes felhasználása, és a beviteli eszközök hiánya folytán még igen magas. Szőlő a hegyekben teljesen elveszett, ellenben a síkságon a homokon és a kertekben gazdagon megakva áll. A kiviteli kilátásokról még nem hallani megbízható hírt, de az időszak kezdetén mindenesetre lesz kivitellünk, mert versenytársaink közül egynek sincsen oly korán kész áruja és a raktárak mind kiürültek. A buza beszerzési ára alighanem, mint tavaly 7 1/2 frttal és feljebb fog kezdődni, mely ár a jutalék mennyiségére való tekintetből igen kedvezőnek mondható. Előreláthatólag emelkedés lesz.

Kigyósról (Békésmegyéből) írják lapunknak, hogy a buzát és árpát az egész környéken learatták; a cséplés is megkezdődött. Ezen a környéken a buza jó minőségű, bárha vannak táblák, hol a termés csak 3-4 métermázsára rostaalját adott, itt is a terméshozam kat. holdanként 8 métermázsára tehető, az árpa és zab vékony szemű, ez is megszorult, általában közepesen alul fognak fizetni. A kapás-növényekre nagyon szükséges már az eső, fonyynadnak.

— Értekezlet a gabonakivitel ügyében. A m. kir. államvasutak meghívására L u d v i g h igazgatósági elnök előlétele mellett értekezlet volt az aratási kilátások és a kiviteli esélyek tárgyában. Az elnök, mint más éveken, úgy ezuttal is közölte az államvasutak által tett forgalmi előkészületeket, nevezetesen, hogy a teherkocsik száma tetemesen szaporított, több új raktár épült s hogy némely tarifák le lettek szállítva. Az ánkett tagjai a magyarországi buzatermés eredményét 35-38 millió métermázsára becsülték, megjegyezvén, hogy a kiviteli kilátások Franciaországba és Angliába csekélyek, mivel ezen államokban Amerika és Oroszország versenye igen érezhető lesz. Délnémetországba és Svájcba azonban lehetséges lesz a kivitel. Az árpakivittelt a kitűnő minőségű áru hiánya fogja megnehezíteni.

— Mennőlok eladása. A földművelési miniszter felhívja azokat a tenyésztőket, kik három és fél évet betöltött, de a nyolczadik évet még meg nem haladt mennőlokat eladni óhajtják, hogy azokat a miniszterium vezetése alatt álló országos lótenyésztési osztálynál legkésőbb augusztus 20-ig jelentse be. A királybágyontuli megyéből bejelentendő mennőket az erdélyi gazdasági egyesület által rendezendő kiállítás alkalmával fogják Kolozsvárra megvizsgálni.

— Magyarország szeszadóbevétele a végleges kimutatások szerint — mint illetékes oldalról értesülünk — 1892. évi január hóban 2.198,780 frt 85 krra és az 1891. évi szeptember 1-től 1892. január végéig terjedő időszakban 12.875,445 frt 5 krra rugott.

Szeszüzet.

Július 15.

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 54.50, Kicsinyben 55.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Július 8-án. —

Gabonaművek: Tiszta buza legnehezebb 7 frt 50 kr, közép — frt — kr, kétszeres legnehezebb 7 frt 30 kr, közép — frt — kr, rozs legnehezebb 6 frt 80 kr, közép — frt — kr, árpa legnehezebb 4 frt 30 kr, közép — frt — kr, zab legnehezebb 4 frt 90 kr, közép — frt — kr, retek repce legnehezebb — frt — kr, kukorica 4 frt 10 kr 100 kilónként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. július 15.

Magyar aranyárak 6% 110.15
Magyar aranyárak 4% 100.40
Magyar papírárak 5% 120.50
Magyar vasúti kölcsön
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsátás
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsátás
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsátás 117.—
Magyar földterhermentesítési kötvény
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. záradékkal
Erdélyi földterhermentesítési kötvény

Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény
Magyar szőlődezmaváltási kötvény
Magyar nyereségnyeremény-kölcsön 142.—
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy 136.50
Osztrák járadék papírban 95.25
Osztrák járadék esztiben 95.—
Osztrák járadék aranyban 112.75
18 0-ki államsorsjegyek 141.—
Osztrák-magyar bankrészevény 995.—
Magyar hitelbankrészevény 356.75
Osztrák hitelintézet részevény 311.20
Ezüst
Cs. és kir. arany 5.67
20 frankos arany (Napoleonkor) 9.50
Német birodalmi márka 58.65
London 119.70
20 márkás arany 11.73

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, jul. 15. d. u. 5 óra

Gabona	F a j	Irány- zat	100 kg gramm frt
B u z a	bánsági	szilárd	8.05 — 8.70
	tiszavidéki		8.05 — 8.70
	pestvidéki		8. — 8.65
	fehértómezei		8.05 — 8.70
	bácskai		8.05 — 8.70
R o z s	—	lanyha	4.45 — 7.60
Á r p a	takarmány	lanyha	5.30 — 5.50
	égetni való		—
Z a b	—	szilárd	5.40 — 5.70
T e n g e r i	bánsági	lanyha	4.80 — 4.85
	másnémet		4.75 — 4.80
K á p o s z t a - r e p c e	—	lanyha	11. — 11.25
K ö l e s	—	lanyha	5.10 — 5.25
B e z a	tavaszi	szilárd	8.14 — 8.16
	juniusi 1892		8.58 — 8.60
	őszi		4.82 — 4.84
T e n g e r i	máj.-jun. 1892	lanyha	4.86 — 4.88
	szept.-okt. 1891		5.23 — 5.24
Z a b	Bpest sz. tavasz	szilárd	—
K á p o s z t a - r e p c e	—	őszi	5.48 — 5.50
	aug.-szept. 1891	szilárd	11.25 — 11.35

Idegenek névsora Aradon.

Július 15-én:

Fehér Kereszt szálloda: Markovits Lajos főszolgabíró. Zenta. Barza Károly mérnök, Debreczen. Maletos Zoltán magánzó, Dees. Dr. Hoffer J. orvos. B.-Gyula. Leinkauf Mór utazó, Budapest. Spitzer Károly utazó, Bécs. Bauer Ernő felügyelő. Bécs. Löwentrit János utazó, Bécs. Adamas Arnold utazó, Budapest. Scherer József utazó, Budapest. Ritter Adolf kereskedő, Gyulafehérvár. Korota József lelkész, Budapest. Böhlinger Alfréd, utazó, Bécs.

Nádor szálloda: Kővér Márton birtokos, Szemlak. Kovács Miksa mérnök, Szeged.

Arany Kulcs szálloda: Becsky Antal földbirtokos, Sztáncsova. Palatinus József honvédszázados, Borosjenő. Vörös K. gyógyszerész, Vinga. Sedan Miklós földbirtokos, Fátylet.

Magyar Korona szálloda: Ungár Mór bérlő, Kornyeed. Hlavacek Andor és családja tanár, Léva. Weingartner biztosító ügynök, Borosjenő. Halász Vilmos jogász, B.-Komlós.

Vasuti szálloda: Flegár János és neje birtokos, Pécs. Kovács Lászlóné, Trojás. Pollák Antal kereskedő, Bécs.

Felelős szerkesztő: Várhelyi Béla.

N y i l t t é r . *

Az aradi polgári takarékpénztár
(Minorita-palota, földszint)
kölcsönöket nyújt
ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9%, frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 1/2% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

501 5—*

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közölttekéért nem vállal felelősséget a szerk.

Dreher A.-féle kőbányai serfözde főraktára.

Arjegyzék

borszéki borvizekről:

2 literes üveg 34 krajczár.

1 ¹ / ₂	„	25	„
1	„	20	„
1 ¹ / ₂	„	15	„

Ismét eladóknak és korcsmárosoknak

20% engedmény.

ÉLES ARMIN,

285 11—12

a borszéki borviz kizárólagos főraktára Aradon.

Raktár mindennemű ásványvizekben.

1454 | 892. p. m.

555 1—3

Hirdetmény.

Néhai Pálffy Józsefné, szül. Kishalmi Klementina emlékeztetése idősebb Kishalmi Ferencz ur által tett alapítvány 4000 frtnyi tőkéjének 200 frtot tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási, vagy üzletberendezési segély összeg a f. évi augusztus hó 19-én egy, az aradi polgári jótékony nőegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsiségű szorgalmas árvának, vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett s mint nagykoru lép házasságra vagy kezd üzletet ki fog adatni.

Azok tehát, kik ezen segélyt elnyerni óhajtnak s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhívatnak, hogy kérvényüket hozzám 1892. évi augusztus hó 12-ig benyujtsák.

Arad, 1892. július 14.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

10770 | 892.

553 1—3

Hirdetmény.

A városunk területén, minden évről már korábban megkezdett építkezésekhez szükséges homoknak kihordása olyankor midőn a Marosnak vizállása magas és annak porondjairól homokot kapni nem lehetett, eddig a ségai gödrökből lett megengedve.

Mintthogy azonban a ségai gödrökben lévő homok már erősen megfogyott, s az ami ott még található, a város által eszközözendő utépítési munkákhoz lesz a jövőben szükséges, elrendeltük, hogy az 1893. január 1-től kezdve az onnan való homokhordás a magánosok részére sem építkezésekhez, sem gyalogjárók fentartásához meg ne engedessék, s hogy nevezetesen a ségai házak és telkek gyalogjáróira is a szükséges homok a libás dűlőbeli anyaggyödrökből lesz hozandó.

Erről különösen az építkezési vállalkozókat azzal a figyelmeztetéssel értesítjük, hogy ezáltal szükséges lesz a tavasszal megkezdeni szándékolt építkezésekhez való homokot a Maros porondjairól, ősszel és télen a kisebb vizállások mellett kihordatniok. Az ekként kihordandó homok elhelyezésére és készletben tartására az alsó Marosparton, a sertéshizlálók közelében fogunk alkalmas helyeket, mérsékelt díj mellett kijelölteni.

Azoknak azonban, kik ily helyeket használni kívánnak, ez iránt kérvényt kell benyújtaniok.

Aradon, 1892. július 2-án.

A városi tanács.

Eladó

8 - 9000 drb jó minőségű

tölgytalpfa

Br. Edelsheim Gyulai tulajdo át képező arad-megye, Zaránd melletti, harkályi erdejéből.

Megtekinthető és értekezni lehet Gantner Károly erdőtulajdonosnál Uj-Szt.-Annán. 560 1—5

7728 | 892. sz.

536 3—3

Hirdetés.

A földmivélségi m. kir. miniszter ur 23650—III—8—1892. számú rendelete nyomán ezennel közhirrre tétetik, hogy a hasított körmű állatoknak Magyarország területéről Sziléziába való bevitelére az alábbi feltételekhez van kötve:

1. Az állatok kizárólag vasuton vihetők be. A szarvasmarhák, juhok és kecskék csak a kerdőzök ki és berakására engedélyezett vasuti állomásokon; a sertések pedig csak a bielitz, freiwaldeni, freudenthali, jägerdorfi, tescheni és troppai állomásokon a kirendelt szakértő jelenlétében rakhatók ki.

2. A kirakás és lábbon való elhajítás csak az állatorvosi egészségügyi vizsgálat mezejtése után eszközölhető.

Ha az állatszallitmány között a lerakásnál a száj- és körömfájásban csak egy állat is betegnek találtatik, az egész szállitmány a legközelebbi tehervonattal — melyen már hasított körmű állatrakomány nincs — a feladó veszélyére és költségére a feladó-állomásra fog visszaküldetni; kivéven azon esetet, ha az állatok a feladó kívánságára a mennyiben az lehetséges, a legközelebbi közbághidra, hova azok csak kocsin szállithatók, levágnak.

3. A határon át a lábbon való behajtás továbbra is tilos marad.

4. Bars, Hont, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Sáros, Szepes, Trencsen, Turóc és Zólyom vármegyék területéről a szarvasmarhák bevitelére a tüdővész megszűntéig tilos.

Erről a közönséget tudomásvétel és kellő módon leendő közhirrre tétel végett értesitem.

Aradon, 1892. május hó 8-án.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége.

13725. sz.

532 3—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége a vonalain meglévő régebbi rendszerű (t. i. nem Fairbanks rendszerű) mozgosítható mérlegek és hidmérlegek fentartásának, valamint az ezekhez tartozó vas-súlyok javításának 1892. évi szeptember hó 1-étől 3 évre való biztosítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szerződési tervezet, a pályázati feltételek, a mérlegek és súlyok kimutatása, valamint az ajánlati minta Budapestén a m. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége I. osztályában a hivatalos órák alatt, reggeli 8 órától délután 2 óráig, vasár és ünnepnapokon 9-től déli 12 óráig megtekinthetők és megszerezhetők.

Az ajánlatok ugyanott legkésőbb folyó év augusztus hó 10-ének déli 12 órájáig posta útján térti vevény mellett nyújtandók be.

Minden ajánlat iveként 50 kros magyar bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő elirással látandó el: „Ajánlat mérlegek és súlyok fentartása és javítása tárgyában 13725. számhoz.”

Ajánlatok az összes mérlegekre együttesen teendők a súlyok javítására azonban külön ajánlat is benyújtható.

A 300 frtnyi bántpénz a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál vagy készpénzben, vagy a pályázati feltételekben felsorolt állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon azaz augusztus 9-én déli 12 óráig leteendő, vagy posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíthatnak.

Távirati uton tett vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek

Budapest, 1892. június hó,

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Debreczenben.

19321 | 92 sz.

548 2—3

Pályázati hirdetmény.

Régi szerkezetű mozgosítható mérlegek és súlyok fentartási és javítási munkálatok elvállalása iránt

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége az általa kezelt S. A.-Ujhely—M.-Szigeti, P.-Ladány-Szerencsi fő, és az azokból kiágazó mellék vonalain, valamint a kezelése alatt levő összes h. é. vasutak vonalain levő valamennyi régi szerkezetű és rendszerű (t. i. nem Fairbanks rendszerű) mozgosítható mérlegek és hidmérlegek, valamint az azokhoz tartozó súlyok fentartása és javítási munkálataira ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Tájékoztató szolgáljon, hogy jelenleg összesen 255 drb tizedes és 7 darab százados mozgosítható mérleg van használatban.

A szerződési tervezet, a pályázati feltételek valamint az ajánlati minta a debreczeni üzletvezetőség általános osztályánál (anyag és leltár beszerzési csoportnál) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és díjmentesen megszerezhetők, illetőleg posta útján is kérhetők.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az említett pályázati feltételeket és szerződési tervezet ismeri és azokat elfogadja.

Az ajánlatok ugyanott legkésőbb folyó év augusztus hó 10-ének déli 12 órájáig nyújtandók be.

Minden ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő külszímmel nyújtandó be: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőség I. osztályának Debreczen. Ajánlat az 19321 | 892. számhoz mérlegek fentartása és javítása iránt.

A 100 frtnyi bántpénz a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb folyó év augusztus hó 9-én déli 12 órájáig teendő le.

Posta útján beküldendő bántpénzek térti vevény mellett adandók fel.

Távirati uton tett, vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1892. július hóban.

Az üzletvezetőség.

KISS és SZTROJNY

közvetítő irodájában (Auskunfts-Bureau) ARADON,
Andrássy-tér 17. sz. (Scholtz-féle ház, az udvarban jobbra.)

Díjtalanul felveszik, előjegyzésbe és nyilvántartásba **az üres és butorozott lakások, kiadó és eladó üzletek, eladó házak, földek, szőlők, üres telkek, egyéb ingatlanságok és ingókat.**

Közvetítési díj címén egy %-nyi jutalék fizetetik, mely összeg azonban csak a közvetített ügyletek lebonyolítása után esedékes.

Terhesebb kamatozású tartozások **convertálás**át 5 esetleg 4 1/2 %-os kölcsönökre földbirtokok, szőlők, erdők, lakóházak és gazdasági épületeket, illetőleg egy budapesti első rangú pénzintézettel fennálló összeköttetésük folytán elvállalják.

Nyilvántartásba vettek

Üres és butorozott lakásokat a város minden részéből.
Emeletes, félemeletes s földszintes házakat különböző árban főúton, belvárosban és a külváros részeken.

Házépítésre, kerti művelésre s egyéb célokra alkalmas üres telkeket.

Szatócs és korcsmaüzleteket, melyek élénk forgalmu helyeken fekszenek és jutányos áron azonnal megszerezhetők.

Üres üzlethelyiségeket, magtárakat, pinozéket, műhelyeket stb.

Földbirtokok, szőlők különböző minőségben és árban eladásra hasonlólag bejegyeztettek.

Használt, de jó minőségű gőzalmi alkatrészek, hintók, ajtók, ablakok, asztalok, üvegek, fújtatók és hengerkerek, biciklik és egyéb ingóságok kéz alatt olcsón megszereshetők.

Kereskedői tanoncok megfelelő képzettséggel bármely szakmára aonnal felvétetnek.

Kazánfűtők kerestetnek a cséplési idő tartamára azonnali jelentkezés mellett.

Elfogadnak üzleti és magán megbízásokat úgy helyből mint vidékről a melyeknek gyorsan és pontosan megfelelnek.

558 1—3

M. kir. államvasutak budapest-dunabai parti üzletvezetősége.
28626 | 92. sz. 465 3—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-dunabai parti és szegedi üzletvezetősége alá tartozó vonalak részére szükségelt 58000 darab I-ső és 3000 darab II-odrangú közbelső tölgytalpfa szállítására, mely mennyiség fele részben az évi szeptember, fele részben pedig folyó évi október hó végéig szállítandó, nyilvános pályázat hirdettetik.

A részletes pályázati feltételek szerint szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1892. évi július hó 26-án déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (Teréz-körút 62. szám I. emelet 5. ajtó) nyújtandók be, a bánatpénz pedig 1892. évi július hó 25-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (Teréz-körút 62. sz. földszint) leendő.

A részletes pályázati és szállítási feltételek az üzletvezetőségnél betekintheők. A részletes pályázati feltételek a budapest-dunabai parti üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek készpénz lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtártól megszerezhetők lévén, feltételeztetik, hogy az ajánlattevő ezek tartalmáról teljes ismerettel bír.

Aradon, 1892. június 21-én.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvárt.
16813 | 1c. sz. 459 3—3

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1892. évben még szükséges és fele részben f. évi szeptember, fele részben pedig f. é. október hó végéig beszállítandó 68.000 azaz hatvannyolcezer darab I. r. tölgytalpfa szállításairánt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok f. évi július hó 26-ig az alólírott üzletvezetőségnél benyújtandók.

A bánatpénz f. évi július hó 25-ének déli 12 óráig a kolozsvári gyűjtőpénztárnál befizetendő.

Az ezen szállításra vonatkozó részletes pályázati és szállítási feltételek ezen üzletvezetőségnél betekintheők.

A részletes pályázati feltételek alólírott üzletvezetőségnél díjmentesen megszerezhetők; az általános és tölgytalpfákra vonatkozó különleges szállítási feltételek minden üzletvezetőségnél megtekintheők, vagy 25, illetőleg 15 kr. előzetes befizetése mellett a budapesti nyomtatványtárunknál megtekintheők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy az említett pályázati és szállítási feltételeket jól ismeri s azokat elfogadja.

Kolozsvár, 1892. június hó 21-én.

Az üzletvezetőség.

Arlejtési hirdetmény.

Az alább kitüntetett helyeken és időben több rendbeli helyreállítási munkálatoknak vállalat utjáni biztosítása céljából zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli árlejtések fognak tartatni, melyekhez vállalkozni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva aszal hivatnak meg, hogy a költségvetési okmányok és árlejtési feltételek ugyanott megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

I. Palánkán a kincst. ispánság hiv. helyiségében 1892. július hó 30-án d. e. 8 órakor.

1. Bogoevai róm.-kath. templom helyreállítása 931 frt 15 kr. kikiáltási árral,

2. Karavukovai róm.-kath. templom helyreállítása 1674 frt 19 kr. kikiáltási árral.

3. Plávnai róm.-kath. templom tatarozása 163 frt 01 kr. kikiáltási árral,

4. Doroszlói róm.-kath. paplak helyreállítása 909 frt 62 kr. kikiáltási árral a kézi és igánap-számok a hitközség által vagy természetben viselendők, vagy pedig azok váltás ára fejében 1-nél 116 frt 53 kr, 2-nél 114 frt 24 kr, 3-nál 16 frt 27 kr. és a 4-nél 132 frt 60 kr. jár.

II. Zomborban a kincst. ügyészség hiv. helyiségében 1892. évi augusztus hó 1-én d. e. 9 órakor

5. Zombori kincst. ügyészi laképület 485 frt 82 kr. kikiáltási árral.

III. Aradon az államjósággazgatóság hiv. helyiségében (Pénzügyi palota) 1892. aug. hó 2-én d. e. 9 órakor.

6. A mokri róm.-kath. templom helyreállítása 929 frt 54 kr. kikiáltási árral a kézi és igánap-számok a hitközség által vagy természetben viselendők, vagy pedig azok váltás ára fejében 126 frt 18 kr. jár.

Arad, 1892. július hó 11-én.

M. kir. államjósággazgatóság.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

1192—1892. tkv.

554—1—1

Árverési hirdetményikivonat.

A világosi kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhirre teszi, hogy Bartelme Antal végrehajtónak Kohler Mihály kujedi és Gofrich József uj-szt-annai lakosok végrehajtást szenvedő elleni 1925 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék (a világosi kir. járásbíróóság területén lévő s az uj-szent-annai 456. sz. tjkvben fekvő A + 1. sor 733—734. hrsz. beltelkes ház, mely fele részben végrehajtást szenvedett, másik fele részben pedig végrehajtás alatt nem álló Kohler Mihályné szül. Szikler Rozália nevére van tulajdonjoggal bekebelezve, továbbá 232 frtban, és az uj-szent-annai 1272. sz. tjkvben A + 1. sor 5415. hrsz. alatt foglalt szőlőre, mely fele részben végrehajtást szenvedett, másik fele részben pedig végrehajtás alatt nem álló Bartelme Rozália nevére van tulajdonjoggal bekebelezve 98 frtban az összes ingatlanokra az árverést 330 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi augusztus hó 4-iknapján d. e. 10 órakor Uj-Szent-Anna község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 23 forint 20 krajczárt és 9 forint 80 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi 60-ik törvény-cikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1892. évi ápril hó 22-én.

A világosi kir. bíróság mint tlkvi hatóság.

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdus

Szántói savanyu vize

kapható a kutkezelőség által megszabott igen előnyös árakon az aradi raktárban

Flamm Lipót szállítónál,

valamint az összes fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

!! Kérjünk csak Szántói fröcsösöt !!

424 13—35